

Lappeenrannan kaupunki
PL 11
53101 LAPPEENRANTA

Lausuntopyyntö 23.10.2023 (LPR/1430/10.02.03.00/2022)

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausunto, kaavaluonnos, rautatiealueiden asemakaavan muutos, Lappeenranta

Lausuntopyyntö

Lappeenrannan kaupunki on käynnistänyt Lappeenranta – Muukko kaksoisraiteen ratasuunnitelmaan liittyvän asemakaavamuutoksen laadinnan. Suunnittelu koskee osia Vanhan Viipurintien ja Kiiskimäen alikulkujen välisestä rautatiealueesta. Kaavamuutosalue jakautuu kuuteen osa-alueeseen Harapaisen, Parkkarilan, Kaukaan, Tirilän, Lapveden, Lauritsalan, Kanavansuun, Hakalin, Mälkiän ja Laihian kaupunginosissa.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa Lappeenranta-Muukko ratasuunnitelman toteuttaminen Lappeenrannan keskustaajaman alueella. Rautatiealuetta levennetään tarvittavin osin, jotta kaksoisraiteen rakenteet (uusi raide, melusteet, huoltotiet jne.) voidaan toteuttaa nykyisen raiteen eteläpuolelle.

Luontoarvot

Suunnittelualueen luontoarvot on selvitetty asianmukaisesti ja kaavaselostuksesta saa hyvän käsityksen alueen nykytilasta ja luontoarvoista. Kaava-alueella tai sen lähiympäristössä ei ole suojeltuja luontotyyppisiä, luonnonsuojelualueita, suojeluohjelmien kohteita tai Natura 2000 -alueita. Kaavan toteuttamisen suorat luontovaikutukset syntyvät olemassa olevien luiska- ja reunametsäalueiden poistuessa rata-alueen laajetessa näiden päälle. Ratatöiden yhteydessä on suositeltavaa jättää mahdollisimman paljon uusia luiskia ja pientareita hiekkapintaisiksi ja näin edesauttaa korvaavien paahde- ja ruderaattiympäristöjen muodostumista. Myös olemassa oleva puusto kannattaa säilyttää niin laajasti kuin on mahdollista. Istutettavilla alueilla kannattaa suosia kotoperäisiä keto- ja niittylajeja nurmi-istutusten sijaan.

Kaava-alueella esiintyy rauhoitettuja kasvilajeja. Osa kangasvuokkojen ja valkolehdokkien tiedossa olevista kasvupaikoista todennäköisesti häviää radan rakentamisen seurauksena. Kaavassa rauhoitettujen kasvilajien kasvupaikat on huomioitu asianmukaisesti kaavamerkinnällä luo-11. ELY-keskus suosittelee kaikkien rata-alueen alle jäävien rauhoitettujen kasviyksilöiden siirtämistä pois rakennusalueelta. Rauhoitetun kasvilajin

20.11.2023

siirto edellyttää ELY-keskuksen myöntämää lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitusmääräyksistä.

Kaava-alueella ei ole todettu liito-oravalle erityisen sopivia elinympäristöjä, eikä keväällä 2023 tehdyssä selvityksessä alueelta havaittu merkkejä liito-oravista. Liito-oravan kulkuyhteydet radan etelä- ja pohjoispuolella olevien reiviirien välillä sijoittuvat todennäköisesti Saimaan kanavan varteen sekä Hakalintien alikulun ympäristöön. Näistä kanavan varren kulkuyhteys on jo heikentynyt aiemman puustonraivauksen seurauksena. Kaavaa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, että liito-oravan mahdollisuutta liikkua radan ylitse Hakalintien alikulun ympäristössä ei heikennetä.

Osa-alueiden 1–3 kaavaselostuksessa todetaan, että *”rata-alue ei levene niin, että se olisi este liito-oravien liikkumiselle”*. Tätä tietoa on syytä tarkentaa tai perustella yksityiskohtaisemmin, sillä kohdan viitteenä olevassa luontoselvityksessä asiaa ei tässä muodossa todeta.

Rata-alueen leventäminen lisää ja voimistaa radan muodostamaa linjamaista estevaikutusta. Asiaan on syytä kiinnittää huomiota esimerkiksi Kisapuiston kohdalla, jossa on Etelä-Karjalan maakuntakaavaan merkitty pohjois–etelä-suuntainen viheryhteystarve/ekologinen käytävä.

Kaava-alueella sijaitsee runsaasti haitallisia vieraslajeja ja luontoselvityksen perusteella vieraslajien esiintymät ovat alueella edelleen lisääntyneet viime vuosien aikana. Radan rakentaminen tulee vaatimaan alueella maamassojen siirtelyä, läjittämistä sekä mahdollisesti uusien maamassojen tuomista kaava-alueelle. Nämä kaikki toimet on toteutettava niin, että vieraslajien levittäytyminen uusille alueille estetään. Vieraslajien leviämisen ehkäisemiseksi ELY-keskus ehdottaa kaava uutta yleismääräystä: *”Kaava-alueella on todettu esiintyvän haitallisia vieraslajeja. Ennen rakentamiseen ryhtymistä tulee tehdä suunnitelma olemassa olevien vieraslajiesiintymien hävittämisestä ja uusien esiintymien syntymisen ennaltaehkäisemisestä”*.

Melun torjunta

Ympäristömelulle on annettu valtioneuvoston päätöksessä (Vnp 993/1992) suunnitteluarvot. Asumiseen käytettävillä alueilla päiväajan keskiäänitason ohjearvo on 55 dB ja yöaikana 50 dB (uusilla alueilla 45 dB).

Kaavaselostuksen mukaan suunnitellun meluntorjunnan lähtökohtana on ollut saavuttaa ratkaisut, joilla raideliikennemelun vaikutuksia lievennetään asuinrakennusten ja muiden herkkien kohteiden alueilla. Melulle altistuvien määrä vähenee, mutta tavoitteeseen ei päästä.

Meluntorjunnan tavoitteena tulee olla, että meluntorjunta toteutetaan voimassa olevan tiedon ja säännöspohjaisen ohjeistuksen mukaisesti. Meluntorjuntatoimia ei voida pitää riittävänä, jos melulle herkillä kohteilla voimassa olevat ohjearvot (Vnp 993/1992) ylittyvät. Meluntorjunnan tavoitteeksi ei riitä nykytason säilyttäminen tai sen osittainen parantaminen.

20.11.2023

Asemakaavan sisältövaatimuksissa (MRL 54.2 §) todetaan: *Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palveluiden alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle.* Melu on yksi keskeisimpiä elinympäristön laatua heikentäviä tekijöitä. Valtioneuvoston hyväksymien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan (MRL 22 §, 24 §): *Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.*

Kaava-alueet

Asemakaavamuutokset on rajattu koskemaan vain niitä alueita, joilla liikennealueen rajaukseen tarvitaan muutoksia. Melun ohjearvot näyttäisivät kuitenkin ylittyvän laajemmallakin alueella radan varressa. Kaupungin tulee jatkossa asemakaavamuutoksissaan huomioida myös nämä alueet ja meluntorjuntatoimet niillä. Tämä voidaan toteuttaa esim. muuttamalla lähivirkistysalueita suojaviheralueiksi (EV) ja mahdollistaen niille meluntorjuntaa varten esimerkiksi kaupunkikuvallisesti korkeatasoisia rakenteita ja maavalleja.

Liikenne ja infrastruktuuri vastuualueen lausunto

Asemakaavamuutoshanke koskee rata- ja katualueita, eikä sillä ole vaikutuksia maantieverkostoon. L-vastuualueella ei ole huomautettavaa kaavahankkeesta.

Lopuksi

Asemakaavamuutoksen luonnos toteuttaa pääosin hyvin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) eri kokonaisuuksia. Meluhaittojen vähentämisen osalta tavoitteet toteutuvat vain osin. Asemakaava ei meluntorjunnan ja luontoarvojen huomiointin osalta kaikin osin täytä MRL 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia.

Rataosa Lappeenranta-Muukko on Suomen rataverkon vilkkaimpia yksiraiteisia osuuksia. Rataosuus kuuluu yleiseurooppalaiseen TEN-liikenneverkkoon.

Raideliikenteen sujuvuus on Itä-Suomen elinvoimaisuudelle merkittävä asia. Lisäraiteen toteutuminen edistää raideliikenteen osalta valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja alueen saavutettavuutta. Hanke on tärkeä toteuttaa.

Raideliikenteen kehittäminen edistää kulkumuotojakauman painottumista kestävämmäksi. Toteutuessaan hanke edistää ilmastonmuutoksen hillintää sekä hiilineutraaliuden tavoitteiden toteutumista.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt arkkitehti Tuija Mustonen ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

20.11.2023

KASELY/93/2023

Tiedoksi

Etelä-Karjalan liitto; Topi Suomalainen, Sonja Tynkkynen
Etelä-Karjalan museo; Esa Hertell, Kristiina Pesola
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi